

DET ARKTISKA CENTRETS UTSTÄLLNINGSV VERKSAMHET

Fastighetsaktiebolaget Arctic Centre äger i Rovaniemi Arktikum-huset, i vilket allt sedan huset färdigställdes har verkat två skilda utställningar. Den ena av utställningarna produceras av Arktiska centret vid Lapplands universitet, och den andra av Lapplands landskapsmuseum, som ägs och huvudsakligen finansieras av Rovaniemi stad. När verksamheten i Arktikum-huset började, grundades Arktikum-palvelu Oy, vars första bolagsordning angav att bolagets bransch var att producera och sälja tjänster i synnerhet åt producenterna av utställningar. Till sin status är bolaget ett privat aktiebolag.

Vardera utställningsproducenten svarar ensam för sin egen utställning. Från allmänhetens synpunkt är utställningarna emellertid ett enda besöksmål. Mellan Arktiska centret och landskapsmuseet finns inget dokumenterat avtal om samarbete i utställningsverksamheten. De tillsammans eller någondera ensam har inget dokumenterat avtal med Arktikum-palvelu Oy gällande köp av tjänster.

Det avtalslösa tillståndet har gett servicebolaget utrymme för verksamhet på egen hand. I stället för rollen som säljare av tjänster tog bolaget från verksamhetens början på sig rollen att kommersiellt utnyttja både den av Arktiska centret producerade utställningen och den av Lapplands landskapsmuseum producerade utställningen. Bolaget sköter försäljningen av inträdesbiljetter till allmänheten, men redovisar inte de influtna biljettintäkterna någonstans utan behåller pengarna själv. Med biljettintäkterna finansierar bolaget sin egen verksamhet och betalar därutöver årligen, enligt ett beslut som bolaget fattat självständigt, till vardera utställningsproducenten en lika stor summa som "inköpspris" för en utställning, som bolaget utnyttjar kommersiellt utan vederbörligt avtal.

Utställningsverksamheten kan inte göras till lönsam affärsverksamhet. De medel som Lapplands universitet får

från staten och de medel som Lapplands landskapsmuseum får från Rovaniemi stad och som statsbidrag från staten behövs i varje fall för att upprätthålla utställningsverksamheten. Enligt den verksamhetsmodell som Arktikum-palvelu Oy utvecklat för kommersiellt utnyttjande av både Arktiska centrets och Lapplands landskapsmuseums utställningar, blir merparten av kostnaderna för utställningarnas producerande och upprätthållande täckta med offentliga medel, men intäkterna av försäljningen av inträdesbiljetter blir kvar i bolagets kassa för att med servicebolagets egna beslut användas enligt bolagets förgottfinnande.

Det avtalslösa tillståndet har blivit permanent. Arktikum-palvelu Oy ändrade på sommaren 2001 den ursprungliga formuleringen i bolagsordningens paragraf om bransch till att motsvara bolagets hävdvunna verksamhet i Arktikum-huset.

Som det mest problematiska har vid revisionen betraktats just arrangemanget gällande hanteringen av pengarna, där biljettintäkterna har omhändertagits av ett till sin status privat bolag och dess självständiga beslutanderätt, och inte av Arktiska centret och landskapsmuseet.

Statens revisionsverk anser det vara nödvändigt att de ekonomiska och operativa relationerna mellan dem som ingår i helhetsbilden av arrangemangen, dvs. Arktiska centret vid Lapplands universitet, Lapplands landskapsmuseum, Fastighetsaktiebolaget Arctic Centre och aktörer vilka såsom underleverantörer producerar tjänster för dem eller självständigt bedriver något slag av affärsverksamhet i av fastighetsbolaget ägda lokaliteter, ordnas på ett sådant sätt som god förvaltning förutsätter.

De utlåtanden som ingår som bilaga till revisionsberättelsen tyder på, att en majoritet av dem som gett utlåtanden är beredd till en omläggning av arrangemangen.